

Warszawa, 8 czerwca 2026 r.
KL/396/113/MZ/2026

Pan
Michał Baranowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 18 maja br. (sygn.: DRI-IV.0210.5.2026) ws konsultacji publicznych projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rozwoju pod nazwą „Program rozwoju inwestycji w polskiej gospodarce do 2035 roku”, przesyłam w załączeniu stanowisko Konfederacji Lewiatan do ww. projektu.

Z poważaniem

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

BUSINESS at OECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

**Stanowisko Konfederacji Lewiatan do projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie
ustanowienia wieloletniego programu rozwoju pod nazwą „Program rozwoju inwestycji
w polskiej gospodarce do 2035 roku”**

Konfederacja Lewiatan popiera kontynuację systemu dotacyjnego wsparcia inwestycji. Zgadzamy się z oceną, że po zakończeniu obecnego programu grantowego z końcem czerwca 2026 r. Polska nie może zostać bez narzędzia pozwalającego skutecznie konkurować o nowe inwestycje. Płynne zastąpienie dotychczasowego programu nowym jest potrzebne i pilne.

Jednocześnie zwracamy uwagę na problem, który nowy program powieli. W praktyce nadal jest on skierowany głównie do dużych przedsiębiorstw realizujących bardzo kosztowne inwestycje. Małe i średnie firmy pozostają poza jego realnym zasięgiem. Wynika to wprost z danych przedstawionych w uzasadnieniu projektu oraz Ocenie Skutków Regulacji. Bez zmian w progach inwestycyjnych i wymogach jakościowych nowy program, mimo deklaracji o wspieraniu MŚP i startupów, pozostanie narzędziem dla największych inwestorów.

Dane dotyczące dotychczasowego programu są jednoznaczne:

- duże przedsiębiorstwa stanowiły 85,2% wszystkich beneficjentów (132 ze 155 podpisanych umów),
- odpowiadały za 96% wszystkich nakładów inwestycyjnych,
- stworzyły 98,6% nowych miejsc pracy.

Różnice widać również w skali projektów. Na jedną umowę przypadało średnio 237 nowych miejsc pracy w dużych przedsiębiorstwach, podczas gdy w sektorze MŚP było to zaledwie 20 miejsc pracy. Oznacza to, że nawet te nieliczne małe i średnie firmy, które korzystały z programu, realizowały projekty o marginalnym znaczeniu.

Średnia wartość pojedynczej inwestycji wyniosła 224,1 mln zł, a 15 z 155 projektów przekroczyło wartość 500 mln zł. Są to poziomy całkowicie nieosiągalne dla zdecydowanej większości polskich MŚP.

Program był również zdominowany przez kapitał zagraniczny. Inwestorzy zagraniczni odpowiadali za 79,4% nakładów inwestycyjnych oraz za 96,5% utworzonych miejsc pracy. Polskie małe i średnie przedsiębiorstwa były w praktyce niemal nieobecne.

Dodatkowo wspierane inwestycje stają się coraz bardziej kapitałochłonne. Średni koszt przypadający na jedno nowe miejsce pracy wzrósł z około 871 tys. zł w latach 2012-2020 do około 2,1 mln zł w latach 2021-2025. Oznacza to, że program coraz mocniej premiuje projekty wysoko zautomatyzowane i wymagające bardzo dużych nakładów finansowych, a więc naturalnie realizowane przez największe podmioty.

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

Tymczasem w uzasadnieniu projektu zapisano, że program ma „stymulować innowacyjność w małych i średnich przedsiębiorstwach” oraz wspierać „skalowanie działalności startupów i innowacyjnych MŚP”. W naszej ocenie deklaracje te nie znajdują odzwierciedlenia w konstrukcji programu. Jest to w istocie ten sam mechanizm, który dotychczas omijał sektor MŚP, jedynie opatrzone nową retoryką.

Barierę wejścia pozostają bardzo wysokie.

Dla małego przedsiębiorcy minimalna wartość inwestycji wynosi 10 mln zł, a na obszarach preferencyjnych 5 mln zł. Dla średniego przedsiębiorcy próg wynosi odpowiednio 30 mln zł i 15 mln zł.

W przypadku inwestycji rozwojowych wymagane nakłady sięgają od 250 mln zł do 500 mln zł. Z kolei kluczowe inwestycje usługowe wymagają utworzenia dziesiątek nowych miejsc pracy. Dla większości MŚP, których roczne inwestycje są wielokrotnie niższe, oznacza to faktyczny brak dostępu do programu.

Dodatkową przeszkodą są wymogi jakościowe. Każdy beneficjent, niezależnie od wielkości firmy, musi spełnić i utrzymać co najmniej 5 z 10 wskaźników jakościowych.

W praktyce część tych wymagań jest dla mniejszych firm bardzo trudna do realizacji. Dotyczy to między innymi:

- wdrożenia przemysłowego systemu cyberbezpieczeństwa zgodnego z normami IEC 62443 lub NIST CSF,
- przeznaczenia 5% wartości pomocy na współpracę ze startupami,
- przeznaczenia 5% wartości pomocy na zakup robotów przemysłowych,
- przeznaczenia 2% wartości pomocy na działalność badawczo-rozwojową.

Dla dużych przedsiębiorstw są to często niewielkie pozycje w budżecie. Dla wielu MŚP stanowią istotną barierę finansową.

Dodatkowo system premiuje firmy, które są w stanie zadeklarować realizację wszystkich 10 wskaźników jakościowych, co w praktyce daje przewagę największym podmiotom.

Kolejnym problemem jest obowiązek współpracy naukowej lub edukacyjnej. Średnie przedsiębiorstwa, podobnie jak duże firmy, mogą otrzymać wsparcie tylko wtedy, gdy zobowiążą się do realizacji takiej współpracy o wartości co najmniej 10% przyznanej pomocy. Dla wielu średnich firm jest to kosztowny i organizacyjnie wymagający warunek, który nie został dostosowany do ich skali działalności.

Również sama procedura jest skomplikowana. Obejmuje złożenie wniosku przed rozpoczęciem inwestycji, ocenę eksperta zewnętrznego, opiniowanie przez PAIH, ocenę Zespołu oraz przyznanie pomocy, której wysokość nie podlega dalszym negocjacjom. Następnie beneficjent musi liczyć się z corocznymi i końcowymi kontrolami, rozbudowaną sprawozdawczością oraz ryzykiem zwrotu pomocy wraz z odsetkami.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

Duże przedsiębiorstwa dysponują działami prawnymi i wyspecjalizowanymi doradcami. Małe firmy takich zasobów zazwyczaj nie mają, dlatego koszt udziału w programie jest dla nich relatywnie znacznie wyższy.

Jeżeli program ma rzeczywiście wspierać MŚP, konieczne są zmiany.

Postulujemy:

- stworzenie odrębnej, uproszczonej ścieżki dla MŚP z programami inwestycyjnymi obniżonymi nawet do 2-3 mln zł dla małych przedsiębiorstw oraz odpowiednio niższymi wymaganiami dotyczącymi zatrudnienia,
- zmniejszenie liczby obowiązkowych wskaźników jakościowych dla MŚP, np. do 3, oraz stworzenie katalogu wymagań dostosowanych do możliwości mniejszych firm,
- zniesienie lub złagodzenie obowiązku współpracy naukowej lub edukacyjnej dla średnich przedsiębiorstw albo obniżenie wymaganego poziomu poniżej 10% wartości pomocy,
- uproszczenie procedury oceny, sprawozdawczości i kontroli dla MŚP,
- umożliwienie ograniczonych negocjacji warunków wsparcia zamiast narzucania z góry ustalonej wysokości pomocy,
- wprowadzenie odrębnych wskaźników monitorujących udział MŚP zarówno w liczbie beneficjentów, jak i w wartości udzielonej pomocy.

Propozycje te są zgodne z przywoływaną w uzasadnieniu Strategią MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy, której jednym z głównych celów jest poprawa dostępu małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania. Bez takich zmian cel ten pozostanie wyłącznie deklaracją.

Zwracamy również uwagę na kilka dodatkowych kwestii.

Po pierwsze, program nie uwzględnia odpowiednio inwestycji modernizacyjnych. Obecny próg 100 mln zł dla dużego przedsiębiorcy poza obszarem preferencyjnym powoduje, że wiele projektów ograniczających emisję CO₂, których wartość wynosi zwykle od 30 mln zł do 80 mln zł, nie kwalifikuje się do wsparcia. Postulujemy obniżenie progów dla takich inwestycji lub wprowadzenie dodatkowego wskaźnika jakościowego premiującego redukcję emisji.

Po drugie, katalog technologii niskoemisyjnych powinien zostać rozszerzony o produkcję niskoemisyjnych materiałów budowlanych i spoiw, takich jak cementy niskoklinkierowe, dodatki SCM czy beton z recyklingu, a także o projekty związane z obiegiem zamkniętym materiałów budowlanych, w tym recykling gruzu i produkcję kruszyw wtórnych.

Po trzecie, wskaźnik dotyczący gospodarki obiegu zamkniętego powinien obejmować nie tylko wykorzystanie własnych odpadów poprodukcyjnych, ale również surowców wtórnych pozyskiwanych od innych podmiotów. Pozwoliłoby to objąć programem większą liczbę przedsiębiorstw

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

wprowadzających rozwiązania z obszaru recyklingu, prowadzących do transformacji działalności biznesowej w kierunku GOZ – m.in. w zakresie cyrkulacji materiałów budowlanych.

Konfederacja Lewiatan deklaruje gotowość do dalszej współpracy na kolejnych etapach prac legislacyjnych, szczególnie w zakresie wypracowania rozwiązań, które zapewnią małym i średnim przedsiębiorstwom realny dostęp do programu.

KL/396/113/MZ/2026

member of

BUSINESS at OECD

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy